

Dopravní výchova

Záměr celku:	Děti jsou nejvíce ohrožená skupina účastníků dopravního provozu, ale současně jsou také nejsnáze ovlivnitelné. Z tohoto důvodu se otevírá možnost širokého působení v oblasti dopravní prevence jak v rodině, tak v mateřské škole. Zařazení dopravní výchovy se nyní dostává do popředí zájmu v předškolním vzdělávání a je v RVP PV doporučováno. Pro základní vzdělávání je dopravní výchova zařazena od školního roku 2013/14 povinně.
Činnosti:	Dopravní výchova, dítě-chodec, dítě-cyklista, dítě-spolujezdec v autě, pravidla silničního provozu.
Výstupy:	Uvedeny v textu.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny v textu.

Popis:

Dítě se již od útlého věku stává aktivním účastníkem silničního provozu. Pravidla bezpečného chování získaná v předškolním věku mohou dítě doprovázet po celý život.

Dítě v dopravním provozu

Dítě se v předškolním věku v dopravním provozu pohybuje jako:

- dítě-chodec,
- dítě-cyklista,
- dítě-spolujezdec v autě.

Dítě v roli chodce se nachází ve specifickém postavení. Má omezený rozsah zorného pole daný jeho výškou. Z tohoto důvodu je jeho rozhled omezený, oči se nacházejí v nižší úrovni než oči dospělého. Geometrický tvar dopravních značek dítě chápe zhruba od 4 let, přesně a spolehlivě odliší dítě barvy a odstíny od 5 či 6 let. Pravou a levou stranu bezpečně rozliší od 9 let. Dítě v předškolním věku nedokáže rovněž bezpečně rozlišit zvuky v silničním provozu ani správně určit směr zvuku. Neumí cíleně zaměřit pozornost, často ho zaujme to, co nesouvisí s dopravou, podněty vnímá izolovaně.

Děti si často hrají na nebezpečných místech, kdy zaujetí hrou se stává silnějším než varování před nebezpečím v silničním provozu. Je nutno také přihlídnout k tomu, že dítě neumí odhadnout vzdálenost ani rychlost přijíždějícího vozidla, ani délku brzdění. Předškolák neovládá nutná pravidla týkající se silničního provozu. Pokud některá částečně zná, neumí je většinou v praxi používat.

Dítě v roli cyklisty je často postiženo „samonehodami“ - pády z kola, neovládá řádné techniku jízdy (potíže s nasedáním, sesedáním, neschopnost přizpůsobit se změnám režimu jízdy, pro zajištění rovnováhy vykonává kývavé pohyby, při změně směru ukazuje pozdě x krátce x vůbec). Děti v provozu vnímá bezprostředněji, jízda na kole je pro ně vlastně hrou.

Dítě jako spolujezdec v autě je zcela odkázáno na řidiče, který zodpovídá za bezpečné použití bezpečnostních pásů a správné použití zádržných systémů (autosedačka, podsedák). Objevuje se často názor, že není nutné používat pásy a zádržné systémy, pokud je dítě dopravováno na krátkou vzdálenost – např. od domova k mateřské škole. Dalším problémem jsou nevhodné komentáře řidiče a ostatních dospělých v autě: *...kam jede ta rachotina, jak ten šel řídit...* apod. Pro děti v roli pasažérů jsou přínosné pozitivní komentáře, které hodnotí a popisují situaci v silničním provozu: *...vyjíždíme z garáže, sleduj, zda*

Dopravní výchova v praxi I - Malý chodec

Záměr celku:	Doprava se stala neoddělitelnou a nutnou součástí života člověka. Je na rodině i na škole, aby dítěti dopravní problematiku zprostředkovala pro něj zajímavým a motivujícím způsobem a dítě získalo potřebné znalosti, dovednosti a návyky k bezpečnému pohybu v dopravě. Výchova k bezpečnému pohybu v dopravě je základním stavebním kamenem pro ochranu jednotlivce v dopravním ruchu a ochranou před jejími negativními vlivy.
Činnosti:	Didaktické a poznávací hry s dopravní tematikou, pohybové hry s dopravní tematikou, aktivity preventivního charakteru, preventivní akce s partnery, činnosti v terénu.
Výstupy:	Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici, vědět jak se vyhnout nebezpečí, správně reagovat na světelné i akustické signály, rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (dopravní značky), rozlišovat vpravo i vlevo na vlastním těle a v prostoru.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny u každé aktivity.

Popis:

Mezi 3. a 4. rokem si dítě již začíná uvědomovat svět kolem sebe, začíná rozeznávat předměty, situace a začíná si uvědomovat nebezpečí. V tomto věku je důležité správné vedení a motivování dítěte, které by jej mělo vést k opatrnosti při pohybu v dopravě, seznámit jej se základními pravidly silničního provozu. Klademe velký důraz na rozvoj schopnosti dítěte poslouchat pokyny dospělého a správně na ně reagovat.

Mezi nejdůležitější pravidla, která by dítě v tomto věku mělo zvládnout, patří: nutnost vždy zastavit před silnicí a nikdy samovolně nevkráčet do vozovky, a to ani v případě, kdy žádné auto či jiný dopravní prostředek nejede či není v dohledu. Dalším důležitým návykem je vždy se správně rozhlédnout před přecházením vozovky, správně reagovat na barvy semaforu.

V dopravním provozu se dítě v tomto věku objevuje v roli:

- dítě – chodec,
- dítě – cyklista,
- dítě – spolujezdec v autě.

TIP:

Tato problematika je teoreticky rozpracována v příspěvku: Dopravní výchova RÚZ-026.5.

Děti jako chodci

Chodci jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu. Kdo je vlastně dle platné legislativy chodec? Chodec je třeba i ten, kdo tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, pohybuje se na lyžích nebo na kolečkových bruslích. Chodcem je i ten, kdo vede jízdní kolo či psa.

Mezi nejdůležitější dovednosti, které by měl chodec ovládat, patří:

- přecházení vozovky,
- bezpečná chůze po chodníku,
- chůze při obtížných a nestandardních situacích (např. při setkání chodce a tramvaje).

Inspirací pro jednotlivé situace jsou pravidla pro bezpečné přecházení. Ideální je, pokud se aktivity mohou účastnit dva dospělí. Do role řidičů lze zapojit i starší děti.

Děti si vyzkoušejí přecházení s tím, že vytváříme různé dopravní situace. Děti přecházejí a k přechodu pomalu přijíždějí v obou směrech auta. Děti si vyzkoušejí, že je nutno se rozhlédnout, posečkat až auto zastaví, navázat s řidičem oční kontakt. Ve chvíli, kdy auto zastaví, děti přecházejí.

V obměně zkusíme situaci, kdy auto nezastaví a projede, děti musejí čekat, až se auto vzdálí mimo přechod.

Následně k přechodu přijede auto policie či sanitka, řidič vydává houkavé zvuky. Vyzkoušíme možnost, kdy se děti připravují k přecházení (musí stát, nevkráčují na přechod) a ve variantě, kdy děti již přecházejí a stojí uprostřed přechodu.

3. Přecházení se semaforem

Bezpečné přecházení si děti zkusí i za pomoci semaforu. „Co stane, když se rozsvítí červené světlo na semaforu pro chodce? Co říká chodcům zelené světlo?“ Děti si vyzkoušejí bezpečné přecházení se správnou a rychlou reakcí. Pozor – ani přechod se semaforem nás nezabaví povinnosti se důkladně rozhlédnout. Jako semafor nám poslouží dva barevné terče.

4. Přecházení mimo přechod

Prostor vymezíme dvěma lany, která položíme proti sobě. Děti si postupně zkusí, jak by správně přecházely vozovku. Vždy přechází menší skupina dětí. Ostatní děti pozorují a následně určí, zda děti přecházely správně a dostatečně se rozhlížely (vlevo-vpravo-vlevo).

Důležité je vyvodit, že:

- Mimo přechod přecházíme pouze tam, kde přechod není v dohledu.
- Musíme se rozhlížet dostatečně.
- Do vozovky vstoupíme pouze tehdy, pokud je vozidlo s ohledem na rychlost naší chůze dostatečně vzdáleno (opět velmi obtížný úkol pro děti, který v předškolním věku nejsou schopny zvládnout. Role dospělého je zde opět nezastupitelná, měl by dítěti situaci vždy popsat a zdůraznit, že přechod není v dohledu, tudíž přejdeme vozovku přímo a mimo přechod).

5. Být vidět

Učitelka na stůl připraví různé reflexní doplňky a vesty. Děti si je prohlédnou, vyzkoušejí. Děti společně zkoušejí řešit, k čemu jsou takové doplňky dobré, kdy a kde je používáme. Cílem je vyvodit, že tyto doplňky pomáhají, abychom byli v dopravním provozu lépe vidět. Retroreflexní doplňky odrážejí světlo ke svému zdroji. Při osvětlení světlomety automobilu se světlo vrací zpět k řidiči, a to až na vzdálenost 200 m.

Děti si obléknou vesty a zvolí různé doplňky. Pokud nám to prostorové podmínky dovolí, děti se postaví např. do kabinetu, který je bez přímého osvětlení, zatáhneme žaluzie. Pro větší efekt je možno nasvítit pomůcky baterkou. V zastíněné třídě by měly reflexní prvky být dobře viditelné a měly by svítit.

TIP:

Děti si reflexními fixy vymalují papírové oblečení nebo postavičky s oblečením tak, aby byly dobře vidět na silnici (DL viz příloha).

6. V dopravním ruchu

Nejdůležitější je vyzkoušet všechny dovednosti v praxi. Výhodné je, aby děti měly k dispozici reflexní vesty. Vesty je možno získat i zdarma v rámci preventivních projektů (Bezpečná školka, kampaně Zdravých měst apod.). Po obléknutí vest si děti vyzkoušejí přecházení na přechodu, mimo přechod, na světelné křižovatce. Výhodné je i pozorování ostatních chodců a řidičů a hodnocení jejich chování.

TIP:

U přechodu se setkáme po předchozí domluvě s městským policistou. Ten dohlédne na bezpečné přecházení dětí a může ověřit, zda děti základní pravidla znají. Děti se učí reagovat na policistu, na jeho pokyny a gesta. Procvičují schopnost rozlišit policistu dle jeho vzhledu, nebát se s ním komunikovat. MŠ se mohou účastnit preventivně-bezpečnostních akcí, které pořádají obce a města, různé organizace (např. BESIP – Bezpečná cesta).

Stavíme chodníky

Po chodníku se děti pohybují často a mělo by to být i bezpečné místo pro jejich pohyb. Pro bezpečnou chůzi volíme chodník či stezku pro chodce. I při chůzi po chodníku dodržujeme pravidla. Tam, kde není chodník, nebo je neschůdný, **chodíme po levé krajnici**. Pokud není k dispozici krajnice, jdeme **co nejbližší při levém okraji vozovky**.

Pomůcky a potřeby: Lano, desky FLIP FLOP, větší kartony, plastové kameny a další díly vhodné na vybudování chodníku, po kterém mohou děti bezpečně jít, 2 obruče (start a cíl).

Pro stavbu chodníku vymezíme dostatečně velký prostor. Obručemi vymezíme start a cíl. Děti následně ze všech materiálů a pomůcek budují bezpečný chodník od startu k cíli. Po chodníku si projdou k cíli. Dětem zapůjčíme reflexní vesty a doplňky, aby jejich chůze byla bezpečná.

Označ bezpečnou cestu

Pomůcky a potřeby: DL (viz příloha), tužka, pastelky.

Děti na listu vyznačí bezpečnou cestu pro děti. Jejich oblečení barevně vymalují, aby byly v silničním provozu dobře vidět.

Pozor, jede autobus!

Velmi nebezpečné je přecházení před vozidlem městské hromadné dopravy v zastávce. To může být předjížděno dalším vozidlem, jehož řidič nás neuvidí. Nejlépe je vyčkat, až autobus odjede, a pak bezpečně přejít. Složitější situace mohou čekat děti, které se pohybují ve větších městech, kde jezdí i tramvaje. **Tramvaj má vždy přednost, a to i na přechodu pro chodce!** Opatrnosti je třeba na nástupním ostrůvku.

Co je nebezpečné?

Pomůcky a potřeby: Dějové obrázky, publikace s tematikou dopravní výchovy.

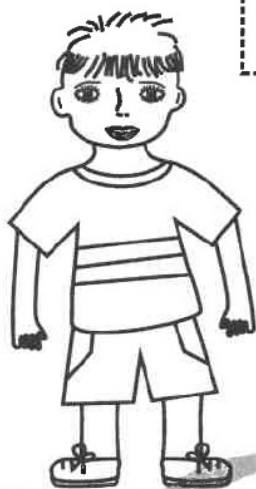
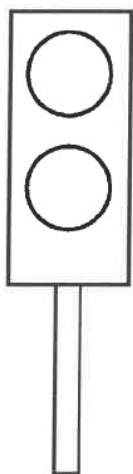
Děti na obrázcích a v knížkách vyhledávají různé dopravní situace a hodnotí je. Jak se kdo chová, co dělá dobře, co špatně? Děti vyprávějí o tom, zda podobnou situaci také zažily. Následně stejné situace pozorují přímo v praxi.

Co si ještě zkusíme?

- Dopravní značky – poznáš je? Co nám říkají? Co znázorňují? (Zaměříme se především na značky pro chodce.)
- Pexeso – značky – hledáme stejné značky.

NAKRESLI PŘECHOD

Dopravní výchova v praxi MŠ II – Malý cyklista

Záměr celku:	Doprava se stala neoddělitelnou a nutnou součástí života člověka. Je na rodině i na škole, aby dítěti dopravní problematiku zprostředkovala pro něj zajímavým a motivujícím způsobem a dítě získalo potřebné znalosti, dovednosti a návyky k bezpečnému pohybu v dopravě. Výchova k bezpečnému pohybu v dopravě je základním stavebním kamenem pro ochranu jednotlivce v dopravním ruchu a ochranou před jejími negativními vlivy.
Činnosti:	Didaktické a poznávací hry s dopravní tematikou, pohybové hry s dopravní tematikou, aktivity preventivního charakteru, preventivní akce s partnery, činnosti v terénu.
Výstupy:	Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, znát a dodržovat základní pravidla při jízdě na kole, vědět jak se vyhnout nebezpečí, správně reagovat na světelné i akustické signály, rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (dopravní značky), rozlišovat vpravo i vlevo na vlastním těle a v prostoru.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny u každé aktivity.

Popis:

Na kole mohou děti samostatně do silničního provozu vyjet s desátým rokem věku. Správné základy chování při jízdě na kole dítě získává již od doby, kdy sedne poprvé na sedlo kola, trojkolky či koloběžky. Musíme si uvědomit, že pro jízdu na kole platí stejné základní pravidlo jako pro chůzi na chodníku, a to, že dítě musí vždy být při jízdě doprovázeno dospělým. U malých dětí uvážíme, zda nevyužít raději bezpečnou cyklostezku než silnici. V začátcích jízdy dětí na různých tříkolkách a jezdkách je nutné zvolit především vhodné místo pohybu a zabezpečit dohled dospělé osoby.

Další možností je přeprava dítěte v dětské autosedačce upevněné na jízdním kole. Sedačka musí chránit nohy i záda dítěte s možností připevnění. Dítě, které je přepravováno na sedačce, musí mít hlavu chráněnou cyklopřílbou. Viditelnost podpoří použití pestrých barev či reflexní vesty. Již malým dětem zdůrazňujeme, že i dítě na koloběžce je cyklista a musí mít helmu. Přílbu používáme všude, tedy i na dopravním hřišti. Pokud jezdíme na tom, co má kola, dbáme vždy na své bezpečí – používáme pevné, sportovní boty. Oblečení by nás mělo chránit i proti odření.

TIP:

Tato problematika je teoreticky rozpracována v příspěvku: Dopravní výchova RÚZ–026.5.

Děti jako cyklisté

Pravidla pro bezpečnou jízdu na kole

Pravidla bezpečného chování na kole mohou předejít nebezpečím, která dítěti jako cyklistovi nejvíce hrozí. Na kole je dítě především ohroženo:

- nepoužitím ochranné cyklistické přilby,
- nezajištěním viditelnosti,
- technicky nezpůsobilým kolem,
- neopatrností, nekázní.

Než vyjedeme na kole, musíme zkontrolovat, zda je kolo v pořádku. Prohlédneme si reálné kolo ze všech stran (případně obrázek). Děti postupně pojmenují, co je nezbytné pro bezpečnou jízdu. Pokud máme k dispozici reálné kolo, zkontrolujeme utažení šroubků, zvonek – zda zvoní, odrazky, funkčnost světel, sáhneme na pneumatiky, zda jsou dostatečně nahuštěné.

TIP:

Pokud nelze zajistit dětské kolo, připravíme alespoň některé části z kola: světlo – blikačku, odrazky, reflexní tyčinky na dráty kola apod.

Než na kolo usedneme, musíme být oblečeni tak, abychom byli dostatečně vidět. Jedno dítě se oblékne jako správný cyklista, který je dostatečně vidět v dopravním provozu – oblékne si světlé oblečení s reflexními prvky, doplní oblečení reflexními doplňky a vestou. Druhé dítě se oblékne jako nesprávný cyklista, který v dopravním provozu vidět není – oblékne si tmavé oblečení bez reflexních prvků. Obě děti – cyklisty porovnáme. Kdo je lépe vidět? Proč?

Obměna:

Patří x nepatří na kolo – mezi reálné doplňky a potřeby pro výbavu kola přiřadíme i věci a předměty, které na kolo nepatří (např. kladivo, tužka, klasická baterka apod.). Současně připravíme i předměty, které se na kolo hodí, ale netvoří povinnou výbavu (láhev na pití, brašna s nářadím na opravu, batoh, držák na nosič). Děti rozdělují věci na ty, které na kolo patří (položí k obrázku kola), a na věci, které ke kolu nepatří.

Pokud máme k dispozici kolo, doplníme ho různými doplňky a děti rozliší, zda ke kolu patří x nepatří (např. na řídítka uvážeme stuhu, na konec řídítek zavěsíme plyšovou hračku, k sedlu lepíme páskou přilepíme panenku apod.).

Dopravní značky pro cyklisty

Pomůcky:

Karty s dopravními značkami (výběr dopravních značek – značky pro cyklisty: přejezd pro cyklisty, zákaz vjezdu cyklistům, stezka pro cyklisty, značky pro chodce, výběr dopravních značek, které jsou určeny pro všechny účastníky silničního provozu – hlavní silnice, pozor, vlak, slepá ulice).

Cyklisté musí znát dopravní značky. Zkusíme poznat ty, které jsou určeny přímo pro cyklisty. Obrázky s dopravními značkami rozložíme na stole a děti vybírají značky pro cyklisty. Co zobrazují? Co cyklistům říkají? Existují dopravní značky určené pouze chodcům, poznáme je? Mnohé značky jsou společné pro všechny účastníky silničního provozu. Které to jsou? Co se stane, když řidič auta či cyklista přijedou k železničnímu přejezdu? Musí se oba chovat stejně nebo jinak?

Kde jezdíme na kole?

Pomůcky:

Dějové obrázky (přechod pro chodce, chodník, silnice, dálnice, železniční trať apod.).

Na kole můžeme jezdit různými cestami. Některé cesty jsou však pro cyklisty nebezpečné, či dokonce zakázané. Společně si prohlížíme dějové obrázky. Pojedeš-li na kole, můžeš jet na kole přes přechod pro chodce? Můžeš jako cyklista jezdit po chodníku, kde chodí chodci? Lze na kole jezdit po kolejích, kde jezdí vlak nebo tramvaj? Postupně volíme různá místa a současně si vysvětlíme, jaká nebezpečí nám mohou hrozit, pokud jezdíme tam, kde se to nesmí. S dětmi si povídáme, kudy a kam už s rodiči na kole jeli. Kde byli na kole nejdále.

Dopravní výchova v praxi MŠ III – Malý spolujezdec a cestující

Záměr celku:

Doprava se stala neoddělitelnou a nutnou součástí života člověka. Je na rodině i na škole, aby dítěti dopravní problematiku zprostředkovala pro něj zajímavým a motivujícím způsobem a dítě získalo potřebné znalosti, dovednosti a návyky k bezpečnému pohybu v dopravě. Výchova k bezpečnému pohybu v dopravě je základním stavebním kamenem pro ochranu jednotlivce v dopravním ruchu a ochranou před jejími negativními vlivy. Děti jsou dnes prakticky denně přepravovány auty, je tudíž nutné vštípit jim správné návyky i v roli spolujezdců a cestujících.

Činnosti:

Didaktické a poznávací hry s dopravní tematikou, pohybové hry s dopravní tematikou, aktivity preventivního charakteru, preventivní akce s partnery, činnosti v terénu.

Výstupy:

Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, znát a dodržovat základní pravidla v roli spolujezdců a cestujících, vědět jak se vyhnout nebezpečí, dodržovat pravidla společenského chování v hromadných prostředích, znát význam reflexních doplňků a oděvů v dopravním ruchu.

Pomůcky a potřeby: Jsou uvedeny u jednotlivých aktivit.

Popis:

Cesta automobilem

Cesta automobilem je pro mnohé děti prakticky každodenní záležitostí. Rodiče jsou těmi, kteří by dětem měli vštípit základní bezpečnostní pravidla pro nástup a výstup z automobilu, používání autosedačky, bezpečnostních pásů, ale také zásady, které se týkají chování v autě.

Základní pravidla přispívají k bezpečnosti dětí a měla by být vždy dodržována:

- **Nástup a výstup z automobilu** – do auta nastupujeme vždy ze strany, kde se nachází chodník, krajnice, nikdy nenastupujeme směrem ze silnice, kdy nás může srazit projíždějící auto. Stejná pravidla platí i pro vystupování z auta. Příkladem pro děti musí být vždy rodiče, kteří je správnému nastupování a vystupování učí již od raného věku.
- **Používání autosedačky** – používání autosedačky je dáno zákonem – používají ji děti menší než 150 cm a do 36 kg váhy. Autosedačka je významným bezpečnostním prvkem, protože při prudkém brzdění nebo nárazu je každý cestující vržen obrovskou silou vpřed. Tuto sílu neumí cestující překonat a ubránit se jí. Tato situace může způsobit vážné i smrtelné zranění. Autosedačka a bezpečnostní pásy dokážou tuto sílu udržet, zabránit letu pasažérů vpřed a zachránit nám tak život. Používání autosedačky a bezpečnostních pásů zvyšuje šanci na přežití u vážných dopravních nehod.
- **Používání bezpečnostních pásů** – poutání bezpečnostními pásy je povinné, poutáme se na předních i zadních sedadlech. Připoutat se musíme ještě dříve, než se auto rozjede. Vždy je nutné dodržet to, že se poutáme i na krátké vzdálenosti. Děti nesmí nikdy za jízdy stát mezi předními sedadly nebo klečet na zadním sedadle. Správné zapnutí bezpečnostního pásu trvá pouhé dvě sekundy. Právě tyto dvě vteřiny nám mohou zachránit život. Malé děti poutají vždy rodiče, právě oni u nich pomáhají

BIO PSY SOC INT ENV

Dopravní hry

Záměr celku:

Prostřednictvím her a edukačních aktivit získat poznatky o dopravních prostředcích, rozvíjet poznání o tom, jak a kde se pohybují; stimulovat kognitivní kompetence při zdůvodňování významu signalizace na semaforu vzhledem k bezpečnosti, při poznávání dopravních značek; pozorovat je v nejbližším okolí se záměrem poznávat dopravní situaci ve městě; prakticky uplatnit pravidla chování při pohybu na ulici.

Činnosti:

Motivovaný rozhovor, četba příběhu, dopravní hry a aktivity, setkání s policistou, pohybové hry s dopravní tematikou, dramatizace příběhu, didaktické hry s dopravní tematikou, tvoření z odpadového materiálu, konstruktivní hry.

Výstupy:

Dodržovat předem stanovená pravidla, uvědomovat si nebezpečí, která hrozí v dopravním provozu, chápat základní pravidla pro chodce, znát význam světelných na semaforu, rozlišovat nebezpečí, reagovat správně na světelné i akustické signály.

Pomůcky a potřeby: Uvedeny u každé aktivity.

Popis:

Děti se stávají účastníky dopravních nehod především v rolích chodců a cyklistů. Hry s dopravní tematikou se hravou formou zaměřují na seznámení s dopravními pravidly a prevenci chápou jako nenásilnou zábavu, která propojuje poznání, pohyb a tvoření. Nabízené činnosti jsou vhodné pro děti od 4 do 6 let.

1. DVA KAMARÁDI A JEŠTĚ JEDEN VELKÝ

Pomůcky: Větší dopravní značky, které lze postavit na zem, obrázkový příběh, kartičky s dopravními prostředky, magnetofon, mikrofon, materiál na stavbu křižovatky – velké kostky, krabice apod., semafor nebo barevné praporky v barvě semaforu, papírové řídicí průkazy.

1. Úvod do příběhu

V malém domečku na vysoké nožce bydlí dva kamarádi. Zelený panáček Chodík a červený panáček Stojík. Dívají se ze svých oken a hlídají přechod pro chodce. Chtěli by naučit děti, jak mají správně přecházet silnici. Poslouchejte, jestli se jim to podařilo.

2. Jak Chodík nemohl chodit – čtení příběhu

Uprostřed městečka Přechodova stál semafor. Od rána na něm svítil červený panáček Stojík a volal: „Stůj! Dokud svítím musíte zůstat stát. Nikdo nemůže přejít na druhou stranu silnice, aby se nestalo neštěstí.“

Dospělí se na chodníku poslušně zastavili. Zůstaly stát i děti z mateřské školy. Chvilku se na Stojíka dívaly, ale potom začaly prosit:

„Přestaň už svítit, Stojíku! Jdeme na hřiště.“

Červený panáček zhasl, ale za chvíli se opět rozsvítil.

„Stůj! Dokud svítím musíte zůstat stát. Nikdo nemůže přejít na druhou stranu silnice, aby se nestalo neštěstí.“

„Co je to za pořádek, semafore!“ zlobily se děti. „Proč nerozsvítíš i druhého panáčka, zeleného Chodíka?“

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

POHYBOVÉ

Na autobusy

- po třídě rozmístíme zastávky autobusů
- zvolíme řidiče několika linek a určíme jim trasu
- zbytek dětí rozdělíme na zastávky
- libovolně do autobusů nastupují i z nich vystupují
- děti se při jízdě drží za boky (musíme se držet, abychom neupadli)
- při nastupování se nesmíme strkat, chováme se slušně a bezpečně

Na barevné vlaky

- pomůcky: 3 x 4 barevné kruhy (červený, zelený, žlutý, modrý)
- příprava:
 - každý roh herny barevně označíme (DEPO pro vlaky)
 - 4 kruhy má učitelka
 - děti utvoří 4 vlaky (skupiny) a každé dáme 1 barevný kruh
- vysvětlíme dětem = vláčkům, kde má každý svoje DEPO
- osvětlíme si, co je DEPO (oprava, údržba vlaků)
- vláčky jezdí po herně, nesmí se srazit ani roztrhnout
- učitelka v ruce střídá barevné kruhy, jako jsou barvy DEPA
- na daný pokyn vyjíždí vlak z depa a opět vyjíždí
 - když ho učitelka zvedne nad hlavu, daný vlak musí zajet do depa
 - když ho dá dolů, vlak opět vyjíždí
- obměna: když vlak zajede do DEPA, vymění se strojvedoucí (jde na konec vlaku)

Na auta

- reakce na barevný signál
- pomůcky: malé barevné kruhy, červený a zelený papír
- děti jezdí po herně
- musí bedlivě sledovat semafor
- pokud se nasvítí červená, musí se ihned zastavit
- kdo nezastaví, jde si sednout ke stolečku, popř. jde stranou

Autíčka, stop!

- pomůcky: bubínek
- děti se rozptýlí po prostoru a pohybují se (jezdí jako auta)
- na zvuk bubínku se musí zastavit
- kdo nezastaví, musí říct dopravní prostředek (ty se nesmí opakovat)
- pokud ho řekne, může pokračovat ve hře (splacení pokuty)

DIDAKTICKÉ

Poznávání dopravních prostředků

- pomůcky: obrázky dopravních prostředků
- ukážeme obrázek a děti určí název

Přiřazování sloves (děje) k prostředkům

- pomůcky: prezentace v PowerPointu, notebook
- opět ukazujeme obrázky dopravních prostředků

- děti přiřazují slovesa (jede, letí, pluje)
- následně pustíme animaci, kdy se prostředek rozpohybuje

Upevňování názvů dopravních prostředků

- pomůcky: prezentace v PowerPointu, notebook
- dětem ukazujeme jednotlivé nakreslené obrázky na PC
- děti řeknou název prostředku
- správnost ověříme tím, že jim pustíme zvukovou nahrávku daného slova

Hádej dopravní prostředek-pantomima

- učitelka pomocí výrazu, pohybu, zvuku představuje nějaký dopravní prostředek
- ostatní hádají, co předvádí

Co jezdí, létá, pluje?

- pomůcky: obrázky dopravních prostředků, dřevěná stavebnice
- rozdělení do skupin-prostředky pohybující se po vodě, na silnici, kolejích, ve vzduchu
- voda= modrý krepák, koleje= prkýnka ze stavebnice, silnice= černé papíry za řazené za sebou, vzduch=šnúra, vyvýšená police

Jede vláček

- procvičování správné výslovnosti hlásky „š“
- jede vláček - ši, ši, ši
- zrychlujeme, zpomalujeme, hlasitě, tiše

Stavba semaforu

- pomůcky: 3 kruhy (červená, žlutá, zelená)
- vyplňujeme 3 kruhy (semafor) různě barevnými stavebnicemi nalezené po třídě
- rozvíjíme znalost barev, umět je nalézt po třídě a správně je zařadit

SMYSLOVÉ

Poznáváme zvuky dopravních prostředků-CD

- pomůcky: notebook (CD), zvuky dopravních prostředků
- dětem pouštíme jednotlivé nahrávky zvuku prostředků
- úkolem je odhadnout, jaký prostředek tento zvuk vydává

Odkud zvuk vychází?

- pomůcky: šátek, zdroj zvuku (dítě, orffovy nástroje, papír,..)
- cílem je, aby se dítě orientovalo, odkud zvuk vychází, směr, zda je blízký, daleký

VÝTVARNÉ A PRACOVNÍ AKTIVITY

PL: Co jede, létá, pluje

- pomůcky: pracovní list, pastelky, lepidlo, nůžky
- nejdříve se vymaluje celý pracovní list
- odstříhne se část s dopravními prostředky a rozstříhá na jednotlivá okénka
- dopravní prostředky se lepí na cestu, vodu nebo nebe - podle toho, zda plují, létají nebo jedou.

PV: Výroba lodiček z papíru

- pomůcky:** kancelářské papíry
- procvičujeme techniku skládání, pečlivost při překládání

Grafomotorická cvičení

- Kreslení kruhů semaforu
- Dopravní prostředky-spojování teček
- Koleje pro vláček

VV: Dvě barvičky jely na výlet a možná se potkaly

- pomůcky:** čtvrtky A3, temperové barvy, hračky=autíčka
- každé dítě si určí 2 barvy, které pojedou na výlet
- každé dítě si vezme 1 autíčko a barvy rozjíždí
- záleží jen na dětech, zda se barvy potkají a pojedou spolu na výlet

ROZUMOVÁ VÝCHOVA

Chování v MŠ (reakce na chování dle značek)

Hledání dopravních prostředků v knihách

KK: Chodíme, jezdíme do MŠ?

Seznámení se základními dopravními značkami

- pomůcky:** obrázky dopravních značek
- ukážeme si rozmanitost značek-barevně, tvarově
- barevně**=červená-pozor, jestli neposlechneš značku, stane se neštěstí, modrá=příkazové

ŘÍKANKY A BÁSNIČKY

Hádkanky o dopravních prostředcích

- Od nádraží k nádraží cestující převáží. Po kolejích jako drak jezdí rychle jenom...(VLAK)
- Brázdí moře, oceány, vozí dámy, také pány. Přes palubu strach svůj hod, vyzkoušej, jak pluje...(LOĎ)
- Motor, volant, čtyři kola, podvozek a střecha shora. Hodný kluk, i ten, co zlobil, oba znají... (AUTOMOBIL)
- Křídla, trup a podvozek-pilot míří k obloze. Každé dítě uhádlo? Mám na mysli... (LETADLO)
- Poháněné elektřinou po kolejích se vždy šinou. Od června až do máje městem jezdí... (TRAMVAJE)
- Řídítka a řetěz krátký na dvě kola se šlapátky? Děti ihned po škole jezdí rády na... (KOLE)

Více zde: <https://vytvarne-napady-pro-deti.webnode.cz/products/dopravni-prostredky/>